

Sense títol

Text: ROCÍO HERRERO I RIQUELME

Narcís Comadira i Moragiera

2003

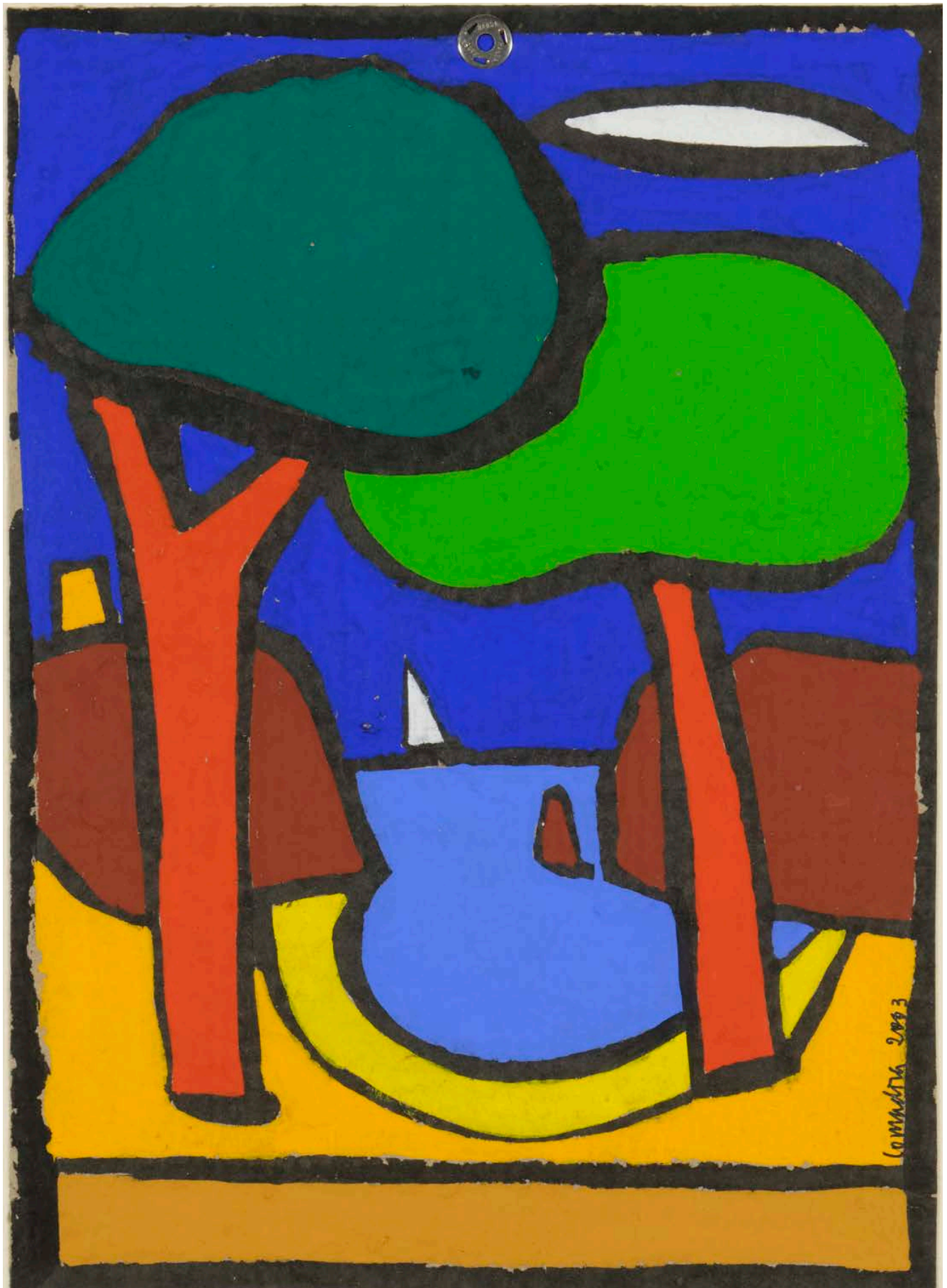
Guaix sobre cartró i alumini

28 x 20 cm

Museu d'Art de Girona. Núm. reg. 132.770

Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art

Tot i que es tracta d'una obra concebuda per a un suport efímer com és el cartell, Narcís Comadira ens mostra a l'obra Sense títol els elements imprescindibles que conformen la seva petita pàtria i una particular connexió amb la natura. Per aconseguir-ho, l'artista utilitza el llenguatge de les formes geomètriques i la fascinació pels colors planers i intensos. Tota una declaració d'intencions que manifesta el triomf del sintetisme i l'eliminació d'allò superflu. El que ha de prevaldre a l'escena, a la vida, és allò essencial. Ara bé, Comadira es permet una llicència a l'obra i fa una picada d'ullet a l'espectador: si ens fixem en la part superior de la composició, just al centre, hi trobem una forma circular. Aquest element, que actua com una xinxeta, fa referència a la finalitat decorativa que va tenir el cartell, el pòster, en tantes cases. Així, el pintor ens anuncia la finalitat última d'aquesta obra: ser reproduïda per convertir-se en la imatge que il·lustra el cartell de l'exposició *Imatge i Destí*.

cartel·l 1. 'Lámina de papel que se exhibe con fines publicitarios o informativos'. 2. Cuando el cartel se exhibe con fines publicitarios, en algunos países americanos se emplea también la voz *affiche*, adaptación del francés *affiche*. Cuando el cartel se coloca en una pared interior, con fines meramente decorativos, se suele utilizar más la palabra *póster* (del ingl. *Poster*).

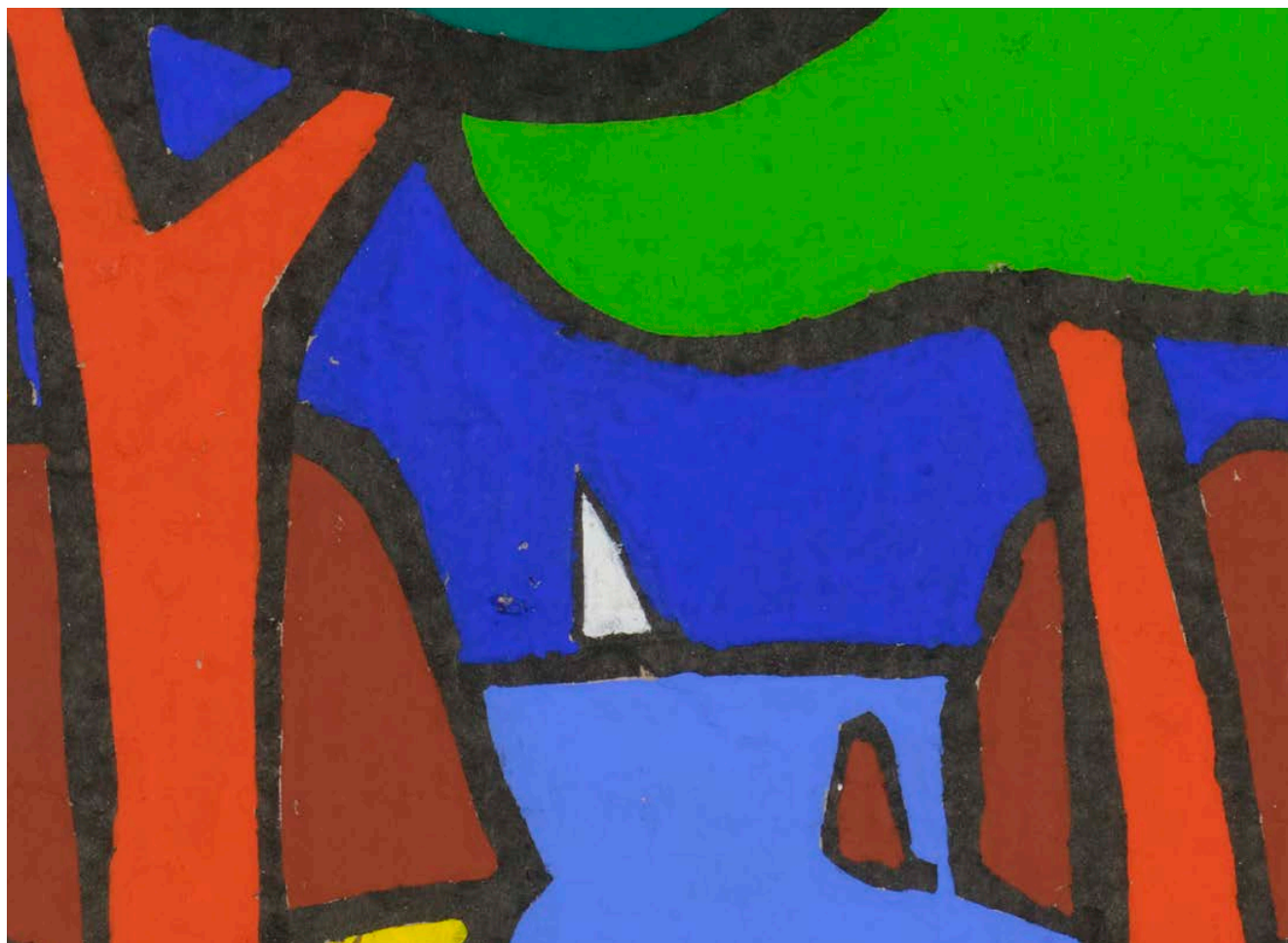
En llegir la definició de «cartell» al diccionari* no podem evitar pensar que fa referència a aquest suport com si fos una eina poc substanciosa. És cert que, en origen, el cartell va tenir una finalitat informativa i propagandística, però a través del seu pelegrinatge per la història ha comptat amb altres aspiracions, com ara l'ús publicitari i la consideració d'obra artística, una fita ben merescuda. Són molt nombrosos els testimonis que demostren com una gran quantitat de pintors s'han sentit seduïts per l'hàbil i imaginativa combinació de text i imatge i, des del segle XIX i fins a l'actualitat, s'han creat exemples de cartells que han transcendit aquesta finalitat purament informativa.

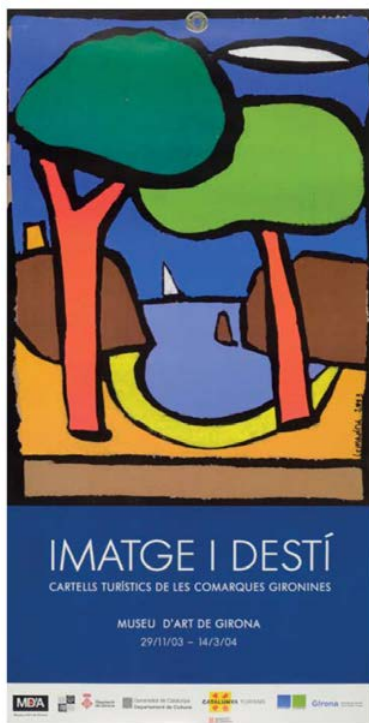
L'obra *Sense títol* de l'artista Narcís Comadira (Girona, 1942) és un guaix sobre cartró creat per il·lustrar el cartell de l'exposició *Imatge i Destí*, una mostra realitzada al Museu d'Art de Girona a finals de 2003, que presentava els cartells turístics de les comarques de Girona. L'artista, fent un exercici de

meditació i sentiment, va aconseguir aglutinar els elements que simbolitzen el paisatge, l'esperit i la tradició d'un territori, és a dir, un compendi del sentir mediterrani, català i gironí. Com si fos un artesà de la vida, Comadira ens ofereix els detalls que serenament reposaran al nostre imaginari i que afegiran la poesia necessària per crear un fragment del món, del seu món. Així, trobarem al llenç el núvol solitari que sura al cel lluminós; l'apèndix de terra que sobresurt d'un dels penya-segats —com una mena de talaia— i, en primer pla, els dos arbres frondosos, que emmarquen estratègicament la badia i fan que la nostra mirada llisqui a través del mar fins a arribar al minúscul veler que, honest amb el seu destí, desapareixerà a l'horitzó.

Comadira, fidel al seu estil, ens presenta una escena amb la natura com a protagonista. La silueta rodona de la capçada dels arbres, la quadratura dels penya-segats, les franges paral·leles que emulen la terra i la sorra, i la forma semicircular característica de la badia evidencien la predilecció del pintor per la geometria, com també la seva admiració per Cézanne. Tal com va manifestar l'artista francès: «Tot a la natura es modela segons l'esfera, el con, el cilindre. Cal aprendre a pintar sobre la base d'aques-

Narcís Comadira i Moragriera, *Sense títol* (detall), 2003. Museu d'Art de Girona. Núm. reg. 132.770. Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art.

Cartell editat per l'exposició *Imatge i Destí* que va tenir lloc al Museu d'Art de Girona, a partir del original creat per Narcís Comadira.

tes figures simples; després es podrà fer tot el que es vulgui». Aquest principi es constata a l'obra de Comadira, que no dubta a simplificar el paisatge i reduir els elements que l'integren a allò essencial.

A més de la geometria, l'altra clau de l'obra és el color. La paleta d'aquest paisatge és rica i potent, i guanya cromatisme a mesura que alcem la mirada. Així, passem del torrat i l'alber càlid al groc brillant i des d'allà ens trasludem als diferents blaus, que evocuen un mar plàcid i un cel intens. Com si fos una gran vidriera, les figures que formen l'escena es construeixen a base de tintes planes i es delineen amb franges negres amples. Inevitablement, ens recorda la tècnica del *cloissoné*, que reforça el joc de colors i alhora transmet vitalitat, lirisme i alegria. L'artista, en definitiva, s'allunya de la representació objectiva, ja que la seva meta és la creació d'una atmosfera particular i despertar sentiments, per tal que l'espectador connecti amb aquest racó de la geografia. El volum, la llum i la posició dels elements són eines notables per transmetre una evocació d'aquesta mena, de manera que ment i cor, compassats, ens guïïn cap a l'emoció del paisatge, del paradís somiat. Al cap i a la fi, qui no anhela viure davant del mar?

Narcís Comadira és un humanista i, com a tal, des de fa dècades toca diversos àmbits del món de les arts. Escriptor, poeta i artista autodidacta, Comadira construeix escenes basades en formes voluminoses i contundents que transmeten una certa sensació arquitectònica, com s'aprecia en

aquesta obra, i aconsegueix crear atmosferes misterioses que evocuen les seves fonts d'inspiració. Així, a la seva trajectòria s'hi intueixen el lirisme noucentista, l'abstracció de Kandinsky, la vitalitat de Bonnard, l'enigmàtica aureola quatrecentista, la mirada deshabitada de Carrà, el món oníric de Miró i, com ja s'ha comentat, l'esperit de Cézanne.

L'amor als ancestres facilita la tasca de descriure la primera pàtria, i aprehendre l'ordre dels elements permet representar el petit univers en què l'artista mostra la seva particular connexió amb la natura. Tot i que es tracta d'una obra concebuda per a un suport efímer, com correspon al cartell, Comadira ens mostra l'ànima del seu món i ens interpel·la a buscar el nostre. La proposta és que, a través d'aquest paisatge, aprofundim en la nostra infantesa i cerquem aquelles sensacions que ens van fer brillar i ser conscients del moment i del lloc en què vam abraçar la vida per primer cop. Tal com escriu Narcís Comadira al seu poema *El Temps*:

Tot el país cobert,
bromes al nord, als fondals.
Alguna ullada de sol
a muntanya, al migdia.
Pluges al litoral. Al cor,
com sempre, maregassa.

* Diccionari panhispànic de la Real Academia Española.
<https://www.rae.es/dpd/cartel>. Data de la consulta: Octubre 2019

www.museuart.cat

12 mesos, 12 obres és una compilació dels comentaris d'obres seleccionades el 2019 que presenta, en format fitxa, el Museu d'Art de Girona amb el nom genèric d'*Un mes, una obra*. Cada mes, al llarg de l'any, es proposa a un autor l'estudi i el comentari d'una obra perquè en doni la seva visió particular. Tots els comentaris s'apleguen en aquest recull, que permet fer-ne una lectura més calmada i alhora descobrir la varietat d'obres i la diversitat de mirades que ofereixen les peces d'un museu.

